

Курепін В. М.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри методики професійного навчання
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

РЕСУРСИ ТА МОЖЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Для Української держави та її розвитку переломним стали події, які пов'язані з російською агресією. В умовах сьогоденних реалій та викликів потрібне нове формування стратегії розвитку територіальних громад та їхніх органів місцевого самоврядування. Щоденна робота громад повинна бути направлена на вирішення проблем поточного життєзабезпечення громадян, за рахунок умілої мобілізації зусиль на активізацію місцевого економічного розвитку.

Сьогоднішня ситуація спонукає негайного впровадження антикризових інструментів місцевого економічного розвитку [1]. Відновлення місцевої економіки повинно відбуватися через плавний перехід від екстреного реагування на невизначеності воєнного стану до досягнення необхідних стратегічних цілей соціально-економічного розвитку громади. При таких умовах потрібно виключити із стратегії розвитку ситуативне прийняття рішень. Повинен бути стратегічний економічно обґрунтований план розвитку громади [2].

Стратегія місцевого економічного розвитку громади повинна лежати в площині операційних цілей та завдань планування місцевого загального розвитку. Потрібен ланцюг «стратегія розвитку громади та план заходів з її реалізації - програма місцевого економічного розвитку громади - місцеві цільові та бюджетні програми», який допоможе поставити наскрізні цілі місцевого економічного розвитку та раціонально спланувати місцевий економічний розвиток громади. Створений ланцюг дозволить відтворити наскрізну систему результатів: наявність стратегічних індикаторів; показники виконання бюджетних програм.

Зауважимо, сталий соціально-економічний розвиток громади при якому досягається підвищення якості життя її мешканців відбувається за рахунок взаємодії органів місцевого самоврядування, бізнес-спільноти, інституцій партнерів та громадянського суспільства, активних мешканців громади.

В умовах нестабільності та мінливості воєнного стану в Україні економічний розвиток громад є ключовою діяльністю місцевих органів управління. Пріоритетні завдання для органів влади є:

- максимальна ефективність в управлінні людським капіталом, фінансово-інвестиційним ресурсом, незадіяних земель;
- ефективне функціонування місцевого і релокованого бізнесу [3];
- створення нових та відновлення втрачених робочих місць;
- формування передумов для фінансових надходжень та інвестицій до місцевих бюджетів.

Зумовлені процеси під час воєнних дій, це релокація бізнесу та внутрішньо переміщені особи, які більшою мірою можуть довгий час залишатися без роботи. Присутність нових учасників процесу місцевого економічного розвитку в громадах формує нові типи взаємодії та комунікаційні мережі.

Бізнес потребує зрозумілого для нього способу комунікації з місцевою владою [4]. Координація та інтеграція представників релокованого бізнесу буде більш вдалою та продуктивною, на нашу думку, через визначених у громаді осіб, відповідальних за спілкування. Треба передбачити у штаті органу місцевого самоврядування штатне місце такому робітнику.

Відповідальний за спілкування органу місцевого самоврядування буде мати можливість приділяти цим питанням більшість робочого часу та завчасно вирішувати проблеми релокації: розселення працівників релокованого бізнесу та пошук нових співробітників для співпраці; відновлення логістики; закупівля сировини і пошук ринків збуту тощо. Для підтримки релокованого бізнесу доцільно актуалізувати стратегії розвитку громади, повинні відбутися відповідні зміни, важливо залучити активні місцеві організації громадянського суспільства [5], у яких напрацьоване позитивний досвід роботи із релокованим бізнесом. Коло осіб, які допоможуть процесу бізнес-інтеграції у громаді повинно бути максимально розширено.

Важливий безпековий фактор, перед органами місцевого самоврядування в умовах війни основними безпековими завданнями будуть:

- відновлення та збереження економічний розвиток територіальної громади;
- підтримка місцевого бізнесу та населення [6];
- підтримка та налагодження комунікацій з внутрішньо переміщеними особами [7], їхня інтегрування в економіку громади;
- залучення релокованого бізнесу до економіки громади.

Отже, в умовах сьогодення місцева економіка повинна мати значний ресурс і можливість для розвитку. Формування стратегії розвитку територіальних громад є необхідністю, але водночас і складним викликом. Суттєвою перевагою при існуючих проблемах воєнного стану повинні бути інтеграція переміщених підприємств і внутрішньо переміщених осіб у місцевий економічний розвиток територіальних громад.

Список використаних джерел

1. Іваненко В. С., Курепін В. М. Органи місцевого самоврядування в умовах воєнного стану // Моделювання соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 10-11 трав.2023р.). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 41-44.

URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13902>.

2. Петровських А. Д. Планувальні рішення комплексного плану, основа розвитку територій об'єднаних громад // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 37-40.

URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12075>.

3. Дідняк А. В., Курепін В. М. Місцевий економічний розвиток та його еволюція // Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції : матеріали Х всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 25-27 жовтня 2023 року). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 134-136.

URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15755>.

4. Корнієнко Ю. О. Як переселенці можуть змінити туристичний імідж України. Сучасні тенденції розвитку індустрії туризму та гостинності: глобальні виклики : матеріали III міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 1 квітня 2024 р.). Харків : Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, 2024. С. 49-51.

<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17470>.

5. Іваненко В. С. Жінки-підприємниці під час війни: досягнення та виклики // Підприємництво під час війни в Україні: виклики та можливості : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки (м. Івано-Франківськ, 20 листопада 2023 р.). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2023. С. 12-14.

URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/16141>.

6. Курепін В. М., Іваненко В. С. Форми участі народовладдя на місцях під час воєнного стану // Правові засади організації та здійснення публічної влади : матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю від дня народження доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 31 березня 2023 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. С. 291-293. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13727>.

7. Лазіс М. І. Оновлення засад та механізмів залучення молоді в громадах // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., Миколаїв-с.Коблеве, 9 червня 2022 р. Миколаїв: МНАУ, 2022. С. 189-190.

URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11907>.